

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/64/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3620200111
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3620200111.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudkýň JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Zuzany Slušnej v spore žalobcu A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., C. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Matejom Valjentom, advokátom so sídlom Partizánske, Jesenského 232, proti žalovanej D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX, o zaplatenie 19 795,75 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prievidza (predtým Okresného súdu Partizánske) zo dňa 27. apríla 2022, č. k. 6C/2/2020-257 v spojení s opravným uznesením zo dňa 27. apríla 2022, č. k. 6C/2/2020-258 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., III., VI. p o t v r d z u j e .

Žalobca má proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 16 576,03 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 16 576,03 eur od 10.02.2022 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol, výrokom III. žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 67,48 %. Výrokom IV. znalcovi G. H. D. s miestom výkonu činnosti I., J. X, evidenčné číslo znalca XXX XXX, znalec odboru stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty nehnuteľností, odhad hodnoty stavebných prác, priznal nárok na znalečné vo výške 987,25 eur, ktoré bolo sčasti vo výške 800,- eur uhradené zo zloženého preddavku. Výrokom V. žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť znalcovi G. H. D. s miestom výkonu činnosti I., J. X, evidenčné číslo znalca XXX XXX, znalcovi z odboru stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty hnutelností, odhad hodnoty stavebných prác, znalečné vo výške 30,45 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom VI. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť znalcovi G. H. D., s miestom výkonu činnosti I., J. X, evidenčné číslo znalca XXX XXX, znalcovi z odboru stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty hnutelností, odhad hodnoty stavebných prác, znalečné vo výške 156,80 eur do troch dní od právoplatnosti tohto výroku rozsudku.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa vyjadril k termínu pojednávania určeného na 28.03.2022. Uviedol, že žalovanú a jej právneho zástupcu nebolo možné pred pojednávaním upovedomiť o nevyhovení žiadosti o odročenie pojednávania jednak z časových dôvodov a jednak, že žiadosť žalovanej neobsahovala telefónne číslo ani elektronickú adresu. Z predloženého potvrdenia o práceneschopnosti žalovanej nevyplýva, že by jej zdravotný stav neumožňoval účasť na pojednávaní a tiež z ničoho nevyplýva, prečo sa pojednávania nemohol zúčastniť právny zástupca žalovanej bez účasti žalovanej, osobná účasť žalovanej na pojednávaní nevyhnutná nebola. Pokiaľ žalovaná bola zastúpená advokátom, možno žiadať odročenie pojednávania len v prípade, ak nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní dala zastúpiť. V posudzovanom spore z ničoho nevyplývalo, prečo

by nebolo spravodlivé žiadať, aby sa svojím zástupcom (advokátom) žalovaná na pojednávaní dňa 28.03.2022 dala zastúpiť, preto súd žiadosť o odročenie pojednávania posúdil ako nedôvodnú, obštrukčnú a nevyhovel jej.

3. Žalobou uplatnený nárok posúdil podľa § 451 ods. 1 a 2, § 456 a § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc aj zo súdnej praxe (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/21/2007) konštatoval, že v prípade rekonštrukcie cudzej nehnuteľnosti získa vlastníak nehnuteľnosti bezdôvodné obohatenie, ktoré spočíva v rozdieli hodnoty nehnuteľnosti pred rekonštrukciou a po nej. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v právnom vzťahu medzi žalobcom a žalovanou vzniklo bezdôvodné obohatenie v prospech žalovanej a na ťarchu žalobcu, ktoré spočíva vo zvýšení hodnoty nehnuteľnosti žalovanej v dôsledku rekonštrukcie, na ktorej sa podieľal žalobca.

4. Medzi stranami nebolo sporné, že žalovaná je výlučnou vlastníčkou rodinného domu v F. súp. č. XX, v ktorom prebiehala rekonštrukcia. Medzi stranami nebol sporný rozsah rekonštrukcie, rozsah rekonštrukcie zodpovedal tomu, čo uviedli strany pri miestnom šetrení znalcom dňa 17.01.2022, z ktorého rozsahu súd vychádzal aj pri posudzovaní výšky uplatneného nároku. Nakoľko strany sa v spore zhodli na rozsahu vykonanej rekonštrukcie, súdom ustanovený znalec ustálil v znaleckom posudku, že všeobecná hodnota rodinného domu vo vlastníctve žalovanej, ktorý bol rekonštruovaný, sa zvýšila v dôsledku rekonštrukcie o 17 763,- eur.

5. Žalovaná popierala, že by rekonštrukciu v celom rozsahu financoval žalobca, preto súd skúmal okolnosti financovania predmetnej rekonštrukcie. Medzi stranami nebola žiadna dohoda o tom, akým spôsobom sa budú podieľať na financovaní rekonštrukcie nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovanej, žalobca teda bez dohody vynakladal svoje finančné prostriedky na zvýšenie hodnoty nehnuteľnosti žalovanej, žalovaná s rekonštrukciou súhlasila, počas rekonštrukcie nevzniesla žiadne námietky. U žalovanej tak došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia v rozsahu, v akom sa zvýšila všeobecná hodnota jej nehnuteľnosti v dôsledku rekonštrukcie elektroinštalácie a v dôsledku kúpy novej kuchynskej linky, ktorá je vyrobená na mieru, nie je použiteľná v inej nehnuteľnosti a stala sa súčasťou nehnuteľnosti, zároveň bolo potrebné skúmať, či nedošlo k bezdôvodnému obohateniu žalovanej aj v širšom rozsahu v súvislosti s vykonaním ďalších stavebných prác a nákupom ďalšieho materiálu.

6. Nákladmi nesúvisiacimi s tou časťou rekonštrukcie, na ktorej pracoval žalobca (elektroinštalácia a obstaranie kuchynskej linky), sú najmä náklady súvisiace s činnosťou H. K., ktorý vykonával v dome stavebné práce, náklady na kúpu dverí, svietidiel a zabudovaných spotrebičov a stavebného materiálu. Hoci práce boli vykonané na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovanej, bol to žalobca, ktorý náklady platil. Uviedol, že pri určovaní výšky bezdôvodného obohatenia súd nevychádza z výšky nákladov uvedených vo faktúrach predložených žalobcom, ale najmä zo záverov znaleckého posudku, v ktorom sa posudzovala skutočná hodnota, o ktorú sa nehnuteľnosť rekonštrukciou zhodnotila. Aj keď žalovaná založila svoju obranu na tvrdení, že žalobcovi na úhradu faktúr poskytla peniaze v hotovosti, vychádzajúc z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalovaná svoje tvrdenia v konaní nepreukázala a nevedela uviesť ani sumu, koľko rekonštrukcia stála. Vo vzťahu k nákupom v Merkury Markete (nákup plávajúcej podlahy, batérií a ďalších drobných predmetov) súd vychádzal z toho, že sumu 1 140,59 eur zaplatila žalovaná a vo vzťahu ku rekonštrukcii v rozsahu použitia tohto materiálu u žalovanej k bezdôvodnému obohateniu nedošlo. Aj keď zo svedeckej výpovede svedka K. vyplynulo, že so žalobcom bol v predajni A. A., keď sa kupoval obklad alebo dlažba, medzi stranami napokon nebolo sporné, že obklady a dražba (materiál) do rozsahu toho, čo hradil žalobca, nepatria, súd preto odpočítal od zhodnotenia nehnuteľnosti sumu zodpovedajúcu položkám predstavujúcim dodávku plávajúcej podlahy, batérií, dlažieb a obkladu a ich hodnotu určil podľa rozpočtu, ktorý je súčasťou znaleckého posudku. Z uvedeného rozpočtu potom súd odpočítal od novej hodnoty nehnuteľnosti žalovanej po rekonštrukcii sumu zodpovedajúcu položkám pod poradovými číslami 12, 41, 43, 57, 59, 64, 66, 93 a 95. V rozsahu týchto položiek stúpila hodnota nehnuteľnosti v dôsledku investície samotnej žalovanej, nie žalobcu, preto súd všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti po rekonštrukcii znížil o sumu 1 187,61 eur. Rozdiel medzi všeobecnou hodnotou domu pred rekonštrukciou a po rekonštrukcii tak predstavuje sumu 16 576,03 eur (55 732,90 eur - 1 187,61 eur - 37 969,26 eur = 16 576,03 eur). O úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

7. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná, ktorá navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne alebo rozsudok súdu prvej inštancie zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Na rozdiel od názoru súdu prvej inštancie podľa názoru žalovanej z jej strany k bezdôvodnému obohateniu nedošlo. Podstatou tvrdenia žalovanej je skutočnosť, že plnenia zo strany žalobcu neboli ničím iným ako darom vo vzťahu k jej osobe, čo v čase realizácie rekonštrukcie a pred ňou odôvodňuje ich vtedajší stav, t. j. jednalo sa o autentický prejav lásky. Akt darovania vznikol súhlasným prejavom vôle žalobcu aj žalovanej, preto nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu žalovanej. Za predpokladu, že by žalovaná pripustila vznik bezdôvodného obohatenia, spochybňuje jeho výšku. Súdu vytykala, že súd nepochopiteľne na jednej strane odpočítaval od všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti výšku zhodnotenia o sumu 1 140,59 eur, ale už nie sumu 9 373,01 eur, ktorej investíciu do „hnuteľnosti“ žalovaná preukázala. V podanom odvolaní teda namietala spôsob vyhodnotenia vykonania dôkazu. Podľa názoru žalovanej neobstojí výhrada súdu, že pri určení výšky bezdôvodného obohatenia súd nevychádzal z výšky nákladov, ale zo záveru znaleckého dokazovania, keďže práve výška nákladov v jeho súhrne má priamy vzťah k zhodnoteniu nehnuteľnosti žalovanej a nie je preto možné bez všetkého opomenúť podiel nákladov vložených do zhodnotenia nehnuteľnosti žalovanou. Aj keď žalovaná odmieta nárok žalobcu na zaplatenie bezdôvodného obohatenia, uvádza, že znalecké dokazovanie nebolo vykonané správne. Znalec pri určení všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti žalovanej nepostupoval správne, keďže jeho postup vychádzal prioritne z technického stavu nehnuteľnosti ku dňu 01.11.2019 oproti stavu ku dňu 01.05.2019. Podľa predpisov určujúcich všeobecnú hodnotu nehnuteľností má byť hodnota určovaná iným spôsobom, t. j. všeobecnou hodnotou je v tomto prípade výsledná objektivizovaná hodnota nehnuteľnosti, ktorá je znaleckým odhadom jej najpravdepodobnejšej ceny ku dňu ohodnotenia. Považovala za nutné konštatovať, že všeobecná hodnota nehnuteľnosti sa vzhľadom na vek stavby a ostatné okolnosti majúce vplyv na jej určenie, vôbec nezmenila. Uviedla, že aj keď súd rezolútne odmietol žalovanou navrhované dôkazy ohľadom participácie priateľov žalobcu na spomínanej rekonštrukcii, práve H. K. fakturované sumy boli pochybné, pričom účasť tohto svedka v celej záležitosti bola pre žalovanú nanajvýš potrebná, a to aj napriek tomu, že tento nepredložil relevantný doklad o povolení na práce, ktoré pre žalobcu vykonával. Aj keď táto námietka ohľadom určenia bezdôvodného obohatenia nemá zrejme zásadný význam (rozhodujúce je znalecké dokazovanie), naznačuje úmysel žalobcu získať neoprávnene od žalovanej bezdôvodné obohatenie za každú cenu. Žalobca sa nemohol totiž zmieriť s rozchodom a neunesol skutočnosť, že žalovanú predtým rád a riadne obdaroval. V odvolaní namietala postup súdu pri neakceptovaní ospravedlnenia žalovanej na pojednávaní, ktoré sa malo konať dňa 28.03.2022.

8. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. K odvolacej námietke, že rekonštrukčné práce vykonávané priamo žalobcom, resp. ním zjednanými osobami boli iba darom vo vzťahu k jej osobe, resp. išlo o autentický prejav lásky, žalobca uvádza, že ide o absolútne nepravdivé a ničím nepodložené tvrdenie žalovanej. Žalobca absolútne odmieta, že vykonávané práce by bolo možné považovať za dar. Žalovaná takúto skutočnosť nikdy netvrdila, ide o novotu v odvolacom konaní. K námietke spochybňujúcej správnosť zistenia a výpočtu priznaného bezdôvodného obohatenia, resp. neakceptácie sumy vo výške 9 373,01 eur, ktorú podľa vlastného vyjadrenia mala žalovaná do rekonštrukcie investovať, uviedol, že výška investície bola určená znaleckým posudkom s tým, že právo uviesť otázky pre znalca mali obidve sporové strany, toto právo mohla využiť aj žalovaná, žiadne otázky pre znalca neuviedla. Zdôraznil, že znalec v znaleckom posudku správne uvádzal výšku zhodnotenia nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne výlučne prácami a materiálom, nákladmi, ktoré vynaložil výlučne žalobca. Investície do nehnuteľnosti zo strany žalobkyne neboli predmetom konania. Konštatoval, že zo znaleckého posudku na č.l. 192 vyplýva, že pred znalcom strany vymedzili rozsah vykonanej rekonštrukcie, ktorú znalec oceňoval. Znalec ocenil všetky stavebné práce a práce pri rekonštrukcii elektroinštalácie, pričom pri oceňovaní bral do úvahy aj nákup materiálu, ktorý bol použitý a bral do úvahy aj nedokončenosť niektorých prác. Znaleckými metódami zistil, že všeobecná hodnota rodinného domu vo vlastníctve žalovanej sa po rekonštrukcii zvýšila o sumu 17 763, čo je hodnota rozdielu medzi stavebnotechnickým stavom ku dňu 01.11.2019 oproti stavu ku dňu 01.05.2019. Strany obsah znaleckého posudku a jeho závery nespochybnili. V prípade, ak by celú rekonštrukciu financoval žalobca, je suma 17 763,- eur sumou, o ktorú by sa žalovaná bezdôvodne obohatila. K výhrade žalovanej o neakceptácii ospravedlnenia na pojednávaní uviedol, že je nepostačujúce výlučné tvrdenie žalovanej o tom, že trvá na spoločnej účasti a prítomnosti na pojednávaní. Ak je zastúpená advokátom, možno žiadať odročenie pojednávania len v prípade, ak nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní dala zastúpiť.

9. Ďalšie písomné vyjadrenia súdu doručené neboli.

10. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je v odvolaní napadnutej časti potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

11. Nakoľko žalovaná podala odvolanie voči celému rozsudku, a to aj v časti, v ktorej nebolo rozhodnuté v neprospech žalovanej (napr. výrok II., ktorým bola žaloba v časti zamietnutá), súd prvej inštancie na pokyn odvolacieho súdu vyzval žalovanú, aby vymedzila rozsah podaného odvolania. Žalovaná na výzvu súdu reagovala tým, že výslovne uviedla, že ňou podané odvolanie smeruje len voči výroku I., III., VI., preto sa ostatných výrokov odvolací súd svojím rozhodnutím nedotýkal

12. Ust. § 365 ods. 1 CSP upravuje, že odvolanie možno odôvodniť len skutočnosťami v tomto zákonom ustanovení vymenovanými. V podanom odvolaní žalovaná uplatňuje odvolací dôvod podľa § 364 (zrejme správne § 365 CSP) ods. 1 písm. b), d), e), f), h) CSP. Uplatnením týchto odvolacích dôvodov namieta, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Po preskúmaní veci odvolací súd nezistil dôvodnosť podaného odvolania z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov. Po preskúmaní všetkých rozhodujúcich odvolacích námietok odvolací súd konštatuje, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, dôkazy v konaní vykonané vyhodnotil každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil, z akých dôvodov a ktoré tvrdenia strán sporu mal za preukázané a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na ne v zmysle § 387 ods. 2 CSP odkazuje.

13. Odvolací súd poukazuje na to, že v občianskom súdnom konaní sa spravidla postupne riešia viaceré otázky, pričom z pohľadu konania ako celku ide o reťazec po sebe idúcich otázok a ich riešení, v ktorom neskôr riešená otázka vychádza z výsledkov riešenia skôr nastolenej otázky. Proces prijímania právnych záverov je v dôsledku tohto zároveň aj procesom postupného odmietania skorších alternatív riešenia.

14. Odvolateľka v podanom odvolaní prioritne namieta, že sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatila. Za podstatnú odvolaciu námietku považuje, že plnenia zo strany žalobcu do nehnuteľnosti v jej výlučnom vlastníctve neboli ničím iným ako darom vo vzťahu k jej osobe, čo v čase realizácie rekonštrukcie a pred ňou odôvodňoval ich vtedajší stav, jednalo sa o autentický prejav lásky, ktorý v sebe zahŕňal aj deti sporiacich sa strán, ktoré s nimi v dome bývali.

15. V sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu, lebo sporové konanie sa riadi zásadou formálnej logiky. Jednou zo základných procesných povinností strán je povinnosť tvrdiť (§ 150 CSP). Stranu zaťažuje bremeno tvrdenia. Schopnosť strany uniesť bremeno tvrdenia, spolu s dôkazným bremenom je predpokladom pre úspech v spore. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, resp. relevantne tvrdiť (uviesť tvrdenia z hľadiska ich kvality, pravdivé, úplné, podstatné a rozhodujúce), má pre stranu sporu procesnoprávny dôsledok, ktorý sa prejaví v meritórnom rozhodnutí vo veci samej (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/92/2020).

16. Opravný prostriedok s právom tzv. novôt povoľuje subjektu prednášať nové skutočnosti a dôkazy. Uvedené znamená, že odvolací súd je aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. V ostatných prípadoch prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, nie je možné uplatniť v odvolacom konaní.

17. Vzhľadom na to, že v konaní pred súdom prvej inštancie nebolo tvrdené, že zo strany žalobcu mala realizácia rekonštrukcie nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve žalovanej predstavovať dar žalobcu vo vzťahu k žalovanej, odvolací súd na túto námietku, ktorá predstavuje novotu v odvolacom konaní, neprihliadal. Pokiaľ žalovaná v odvolaní uvádza, že uvedené opísala vo svojej výpovedi (zrejme vo výpovedi pred súdom prvej inštancie – poznámka odvolacieho súdu), je pravdou, že žalovaná žalobcom uplatnený nárok nepovažovala za dôvodný, jej procesná obrana nebola založená na skutočnosti, že žalobca žalovanú obdaroval. Žalovaná pred súdom prvej inštancie tvrdila, že so žalobcom žili v spoločnej domácnosti v nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovanej, avšak ani tvrdené spolužitie nie je právnym dôvodom na investovanie do nehnuteľnosti, ktorá je vo vlastníctve inej osoby, a teda spolužitie nezakladá žiaden právny titul na investovanie do cudzej nehnuteľnosti.

18. Pokiaľ ide o výšku bezdôvodného obohatenia, súd prvej inštancie v zmysle § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka vychádzal zo súdnu praxou akceptovaného právneho názoru, že ak boli vynaložené hodnoty do cudzej nehnuteľnosti, čím došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia, ktoré je povinný žalovaný vydať, potom pohľadávka bezdôvodného obohatenia nie je hodnota vynaložených prostriedkov, ale rozdiel medzi hodnotou nehnuteľnosti pred rekonštrukciou a po nej.

19. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že výška bezdôvodného obohatenia v sume 16 576,03 eur zodpovedá rozdielu medzi všeobecnou hodnotou rodinného domu žalovanej pred začatím rekonštrukcie a všeobecnou hodnotou rodinného domu po skončení rekonštrukcie, ktorú rekonštrukciu financoval zo svojich prostriedkov žalobca bez toho, aby sa so žalovanou dohodli na spôsobe financovania, resp. náhrady žalobcom poskytnutých prostriedkov investovaných do rekonštrukcie s odpočítaním položiek materiálu, o ktoré sa nehnuteľnosť zhodnotila a ktoré zaplatila žalovaná. Žalovaná namieta, že súd celkom nepochopiteľne na jednej strane odpočítava od všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti určenej znalcom výšku zhodnotenia o sumu 1 140,59 eur, ale už nie o sumu 9 373,01 eur, ktorej investíciu do nehnuteľnosti žalovaná preukázala.

20. Pokiaľ ide o zhodnotenie nehnuteľnosti tým, že došlo k jej rekonštrukcii, nárok na náhradu týchto investícií je nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Nárok na náhradu týchto investícií/nákladov uplatňuje ten, ktorý investície/náklady na zhodnotenie cudzej nehnuteľnosti vynaložil. Predmetom konania nie je zhodnotenie nehnuteľnosti, ktoré podľa tvrdenia žalovanej mala realizovať žalovaná. Preto je nedôvodné domáhať sa, aby od sumy spočívajúcej v rozdieli v hodnote nehnuteľnosti pred rekonštrukciou a po nej súd zohľadnil tú investíciu, ktorú do svojej nehnuteľnosti mala vynaložiť žalovaná. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, a zrejme k tomu smerujú odvolacie námietky žalovanej, že prostriedkom procesnej obrany žalovanej bolo jej skutkové tvrdenie, že žalobcovi dávala „do ruky“ peniaze na úhradu faktúr, avšak jej tvrdenie, že uhradila faktúry v súčte v sume 9 373,01 eur, nepreukázala. Žalovaná napriek nesúhlasu so spôsobom vyhodnotenia dokazovania nekonkretizuje, z ktorého dôkazu resp. dôkazov mal súd dospieť k záveru, že uvedené faktúry uhradila. Námietka žalovanej, že súd od výšky zhodnotenia výšky neodpočítal sumu 9 373,01 eur preto nie je dôvodná.

21. Z obsahu spisu v danej veci vyplýva, že súd pri určení rozsahu výšky bezdôvodného obohatenia vychádzal zo znaleckého dokazovania, ktoré v konaní nariadil. Znalecký dôkaz podlieha sudcovskému hodnoteniu, oproti iným dôkazom je tu však pri hodnotení podstatný rozdiel, keďže súd nemôže hodnotiť obsah znaleckého posudku po stránke jeho správnosti z hľadiska odboru, pre ktorý bol znalec ustanovený. Voľné hodnotenie znaleckého dôkazu súdom spravidla spočíva v tom, či odôvodnenie znaleckého posudku zodpovedá pravidlám správneho myslenia a či znalec vychádzal zo zistených skutočností. Povinnosťou súdu je preskúmať, či znalec splnil úlohu, ktorá mu bola vymedzená; ak zistí súd, že znalec túto úlohu nesplnil vôbec alebo nedostatočným spôsobom, alebo ak má súd pochybnosti o pravdivosti znaleckého posudku, nemôže ho nahradiť vlastným názorom, ale musí znalcovi uložiť, aby podal vysvetlenie, posudok doplnil, alebo inak odstránil jeho nedostatky, prípadne aby vypracoval nový posudok, alebo musí ustanoviť iného znalca, aby znovu posúdil a vyjadril sa aj k správnosti už podaného posudku; hodnotenie dôkazu znaleckým posudkom teda spočíva v posúdení, či závery posudku sú náležité odôvodnené, či sú podložené obsahom nálezu, či sa prihliadalo na všetky skutočnosti, s ktorými sa bolo treba vysporiadať, a či odôvodnenie znaleckého posudku zodpovedá pravidlám logického myslenia. Súd však nemôže skúmať vecnú správnosť odborných záverov znaleckého posudku (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 29. septembra 2021 sp. zn. 7Cdo 43/2021).

22. V danej veci súd prvej inštancie o správnosti záverov vyplývajúcich zo znaleckého posudku nepochyboval. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie mal za to, že znalec vypracovaním znaleckého posudku odpovedal na všetky súdom položené znalecké otázky a splnil úlohy, ktoré mu boli uznesením vymedzené. Znalecký posudok súd prvej inštancie riadne doručil procesným stranám, žalovaná závery znaleckého posudku v konaní pred súdom prvej inštancie nespochybnila, keďže sa k znaleckému posudku vôbec nevyjadrila. Pre spochybnenie záverov znaleckého dokazovania nie je dostačujúce konštatovanie v podanom odvolaní, že znalecké dokazovanie nebolo vykonané správne. Vecné námietky žalovanej k znaleckému dokazovaniu spočívajú v spochybnení všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti, ktorá podľa žalovanej mala vychádzať z technického stavu nehnuteľnosti ku dňu 01.11.2019 oproti stavu ku dňu 01.05.2019, pričom žalovaná zdôraznila, že aj v prípade sumy, ktorú ako technicko-stavebnú veličinu určil znalec, sa všeobecná hodnota nehnuteľnosti (s poukazom na vek stavby a ostatné okolnosti majúce vplyv na jej určenie) vôbec nezmenila. Znamená to, že výhrady voči znaleckému posudku znamenajú požiadavku na výsluch znalca, resp. na nové znalecké dokazovanie, avšak v takom prípade ide o novotu v odvolacom konaní, ktorá je neprípustná.

23. Pokiaľ ide o námietku, že súd rezolútne odmietol žalovanou navrhované dôkazy ohľadom participácie priateľov žalobcu na spomínanej rekonštrukcii, najmä pána H. K., táto námietka je na jednej strane nejednoznačná, na druhej strane sama žalovaná v odvolaní uvádza, že táto skutočnosť nemá zrejme zásadný význam, odvolací súd preto uvedenú námietku nepovažuje za dôvodnú.

24. Za nedôvodnú považuje odvolací súd aj výhradu žalovanej voči postupu súdu pri neakceptovaní ospravedlnenia žalovanej na pojednávaní, ktoré sa malo konať dňa 28.03.2022. Podľa názoru odvolacieho súdu žalovaná nedôvodne namieta, že súd prvej inštancie svojím postupom znemožnil žalovanej možnosť uskutočniť jej patriace procesné práva do takej miery, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25. Podľa § 183 ods. 1 CSP, pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť.

26. Existenciu dôležitých dôvodov na odročenie termínu pojednávania súd posudzuje vždy podľa konkrétnych okolností prípadu. Rozhodujúce sú okolnosti známe súdu v čase vyhodnocovania žiadosti o odročenie pojednávania.

27. Pojednávania nariadeného na termín 28.02.2022 sa žalovaná ani jej právny zástupca nezúčastnili. Súd prvej inštancie uznesením podľa § 180 CSP rozhodol, že bude pojednávať bez prítomnosti žalovanej a právneho zástupcu žalovanej.

28. Súdu prvej inštancie bola pre uvedeným termínom pojednávania doručená žiadosť o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní z dôvodu PN žalovanej (s priloženým dokladom o PN). V rozhodovacej činnosti súdov bola problematika súvisiaca so žiadosťou o odročenie pojednávania podrobená prieskumu na Ústavnom súde (I.ÚS 245/208). Ústavný súd vyhodnotil ako ústavne konformný postup súdov, ktoré s poukazom na aktuálne znenie CSP konštatovali, že len samotná existencia vážneho dôvodu na strane sporovej strany na odročenie pojednávania nepostačuje. Okrem ospravedlnenia sporovej strany z neúčasti na pojednávaní zo závažného dôvodu musí byť zároveň splnený aj druhý predpoklad, ktorým je, že od strany nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechala zastúpiť. Advokát, ako osoba na to povolaná, slúži práve na to, aby v mene svojho klienta kvalifikovane uplatňovala jeho procesné práva. Preto skutočnosť, že strana nie je osobne prítomná na pojednávaní nebráni tomu, aby bol spor prejednaný a rozhodnutý. V zmysle uvedeného sa preto nevyžaduje, aby bola strana, ktorá je zastúpená advokátom, na pojednávaní prítomná. Nakoľko žalovaná udelila plnomocenstvo pre zastupovanie zvolenému advokátovi, neodročením pojednávania z dôvodu neprítomnosti žalovanej a jej advokáta resp. nevyhovením žiadosti o odročenie pojednávania nedošlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces.

29. Z uvedených dôvodov, keďže námietky žalovanej neboli spôsobilé spochybniť správnosť rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti (námietky voči napadnutému výroku VI. neboli vôbec konkretizované), odvolací súd rozsudok potvrdil (výroky I. III. VI.).

30. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania súd rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, priznal proti žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

31. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).